

עג:

עין משפט
נר מצוה

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין

מסורת הש"ס

(א) כמנחת כט. (ב) ומוטע
ס: ימותו נה: (ג) כפ"א:
כמנחת. (ד) ודברים כג.
(ה) ונע"ט חספת כמנחת
לכ. ד"ה שכן. (ו) ש"ן לקף
עד. (ז) וקף נה. (ח) (ט) וס
נה.

תורה אור השלם

1. ולעזר לא חשבה דבר
אין לעזר חטא כותו כי
באשר יקום איש על
רעהו ורצחו נפש כן
הדבר הזה
דברים כב כו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בפסוקה ברי.
ד"ה רב פסא אית ליה.
תמידיה הא פ"ק ר"ש חזק
הי רק לר"ת מרדכא
וטוב בשבת חיי ולא נחל
ל"ה לר"ס לאוקומי טעמה
פ"י חזק ודכ"ל לר"ס חלל
תמי' לא קמי להדיא דכא
דנא נהו טעור הרי דפ"ל
דנא כנס קנס אמרי קל"מ
והר"ט נחל הא דמוקי
ר"ס כמפסדה לר"ת קשיא
הש"ס דנחל לאו נפשו
אף דר"ס פסא פ"ל דנקם
מקטלי ומש"ס ח"מ מוכח
לר"ת דתמי' דטעור על
נחל דנא כנס אמרי
קל"מ א"כ שפ"י י"ל
דחלל כר"ע דכרי"ה.
וע"ז אכל כ"י דה"ס
דלל חלל כר"ע דכרי"ה
מקדמי כמנחת דלל על
נחל דטעור מקדמי דלל
יהי אסון פ"י דלפני קנס
מפסדה מוכח וז"ל י"ל
קדא למשט חרובה ומכא
כר"ע דתמי' דלל לר"ע
דכרי"ה י"ל לתמי' ככא
על נחל להדיא מקדמי דלל
לא חרובה. וז"ל דלל חרוב
כמנחת דק"ל נ"ה פ"א
ד"ה ס"ד ודבר תוס'
נע"ז.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נחל וכו'
דאפסדה היא דמוקי:

מוסף רש"י

ואלו נעזרות. דוקא נערה
מסביבא שתי שערות עד
שגגין וסס ששה חדשים
עין נערות לגבות. אכל
קטנה ונערות אין להם קנס.
שיש להן קנס. אם אנסה
אדם נותן לאביה חמשים
ספס. דכתיב (דברים כג)
ותן האיש הסוכס וגו'
(בבבבות כג). העראה.
האמורה נערה שיהא
בגמר ביאה בכל שערות.
דכתיב (ויקרא כ) אם
מקרה הערה. את אחרו
הערה. זו נשיקה. שיק
השמת בלוחו מקום וסוסה
כו. וכע"ז (בבבות נה). זו
הנכנסה עטרה. אכל
נשיקה לאו הערעה היא.
עטרה לאו הערה היא וז"ל
מן הכר אכל כסר ויבמות
(נח).

משום דהאי לא אורחיה והאי קא פנים א"ה. לאו פירכא גמורה
היא דליכא למימר אידך יומיה וכו' האי גוונא בפרק
כילד גליל (פסחים דף טו. וסס) גבי תמיד וספס דדחו שנת וטומאה
ולא יליף מינייהו שאר קרבנות כצור"ס: **חד למעוטי עובד ע"ז**
וחד ב"ו. אי לא כמי אכל מד הוה

מוקמינן ליה למעוטי כהמה ושנת
ותימה דכהמה ושנת היכי ממעט מחד
וטפי היה נראה לומר דמחד ממעט
ע"ז ושנת וז"ל ולמה לי קרא למעוטי
שנת הא מיל גופיה קא מחלל שנת
דחולל כחכירו ואידך יחלל שנת להציל
חכירו מחילול שנת דאין זה מקלקל
בבבורה דליכא תקוני גבירא כיון
דמחייב מיתה דפריקי בלחד דיני
ממונות (לפ"ל דף נה. וסס) וי"ל דמ"מ
ס"ד דגורית הכתוב כרבי אלעזר
כר"ש: **חילול הי"ד פס"י.** כל
הי דלקמן בפרק הערפין (דף
פג.) דכתיב נהו חילול לא גמרינן
מע"ז אלא שנת דשנת וע"ז כמי
נהו חילול כמקום מיתה:

במונא א"ה משלם עד גמר ביאה.
פ"י כקונטרס שהוא מוליד
כמוליד וקשה דכלל השרת כמוליד
נמי משלם קנס כדאמר בפ"ק דקדושין
(דף טו.) כלא עליה עטרה בני אדם
ועדיין היא כמוליד רבי אומר הרבה
בסקילה וכו' כנחן ואמרין מודה
רבי לענין קנס דכולהו משלמי ובפרק
הכא על יבמתו (יבמות דף טו. וסס)
מוקמינן וכו' תהי לאשה כהמה
הראויה לו פרע לאלמנה לכהן גדול
ככא עליה שלל דכרעה אלא הכא
היינו טעמא דלל משלם אחרונה ביאה
משום דקס ליה דכרעה מיניה הלכך
לא משלם הכא עד גמר ביאה אכל
בעלמא משלם קנס משעת הערעה
ו"מ דלל אחרונה הערעה כגמר ביאה
אחלל לענין עריות וחיובי לאין ועשה
ויבמה ואשה לבעלה כפ"ה הכא על יבמתו
(שם ד' נה.) אכל לענין קנס לא
אחרונה וא"ת על כרחיך למ"ד
הערעה זו הכנסת העטרה אי
הערעה לא מחייב הא כגמר ביאה
לאו כמוליד היא אלא לאו פירכא היא
דאחי חייב רחמנא מדע מדלל
ילפינן הערעה מנערה המאורסה דלי
הערעה פטור כגמר ביאה היכי
מחייב הא לאו כמוליד היא אלא כהי

חייב רחמנא ומיהו צירושלמי דכחצות משמע דהערעה משלם קנס
דאמרין הערו כה עטרה ועדיין היא כמוליד כולה משלמין קנס:
במניחתו ש"ה יחרגה ורבי יהודה ח"א. לא לגמרי כותיה
דכא קמי נערה אין קטנה לא ולרבי יהודה אפילו
קטנה כדמוכא בפרק אלו נערות (בבבות כט. וסס):
ויבמותה ודכ"ה ה"ה. מיתה היכי מוקמי' כמפסדה הא קמי
ספסא אשח אחיו דיש לה קנס ועל כרחיך כמפסדה
ונתגרשה דלי בעודה כחייב מיתה פטורין קדמתן ההס
ונערה שנתארסה ונתגרשה קנסה לעלמה כדקמי ר' עקיבא כספסא
"ואי כמפסדה הרי מחלה כדמוכא כפ"ה הכא על יבמתו
תמי' דלל הן הלוקין ביתומה ומפסדה וכו"ה דלמיה כרבי עקיבא
דכרי"ה (ס' דאמר נערה שנתארסה ונתגרשה י"ה לה קנס וקנסה לאביה
הא קמי קנס הכא על נחל פטור משום דמתחייב כנספו ונתארסה
ונתגרשה איירי ואי דלל תיפוק ליה דלפילו כה עליה אחר קנסה
לאביה ואין לומר דלעטרין היכא דלל הספיקה לעמוד בדין עד שגברה דמה עמידה בדין שייך דכר כההו שגו וגרעה לפרס דלעולם
לעלמה ואפילו כמפסדה מחייב אי אחרה כשעה שנת עליה שאינה מוחלת הקנס מיהו צירושלמי פריך לה ומשני כגון שלא הספיקה לעמוד בדין
עד שמת האב אכל י"ה להדיא דלל כרחיך מתחייבין לא מתוקמא כר' עקיבא דכרי"ה * דכא רב פסא אית ליה התם כלאו נערות (ד' נה.)
חידוש הוא שחידשה תורה כקנס כ' והש"ס קאמר התם (ד' נה.) דמאן דאית ליה חידוש כ' על כרחיך סבר לה כרבי עקיבא דמתני'
ובירושלמי בפרק אלו נערות אמתחייבין דיתומה שנתארסה ונתגרשה איכא פלוגתא דאמוראי דליכא לתאן דאמר המפסדה פטור כשעת וסס
אכל קנס אינה יכולה למחול ואיכא לאוקמי רב פסא דהכא כי ההוא ומאן דאמר התם פטור מן הכל סבר כאידך שנייה דהכא:
של

משום דהאי לא אורחיה הוא והא קא פנים
לה אבל שאר עריות דאורחיהו ולא נפיש
פיגמיהו אימא לא כתב רחמנא יחטא ואי
כתב רחמנא חטא הוה אמינא אפילו חייבי
לאין כתב רחמנא ימות ואי כתב רחמנא
מות הוה אמינא חייבי מיתות בית דין אין
חייבי כריתות לא כתב רחמנא חטא ולכתוב
רחמנא חטא מות ולא בעי ינער ונערה אין ה"ג
ואלא נער נערה חד למעוטי עובד עבדות
כוכבים וחד למעוטי כהמה ושבת ולר"ש
בן יוחי דאמר עובד עבדות כוכבים ניתן
להצילו בנפשו למה לי חד למעוטי כהמה
וחד למעוטי שבת סד"א תיתי שבת מחילול
חילול מעבדות כוכבים ולרבי אלעזר ברבי
שמעון דאמר מחלל את השבת ניתן להצילו
בנפשו דתתיא שבת מחילול חילול מעבדות
כוכבים מאי איכא למימר חד למעוטי למעוטי
כהמה ואידך אידי דכתב רחמנא נער כתב
נמי נערה: רבי יהודה אומר אף האומרת
הניחו לו שלא יחרגה: כמאי כמפילגי אומר
רבא במקפדת על פיגמה ומניחתו שלא
יחרגה ירבנן סברי אפיגמה קפיד רחמנא
והרי מקפדת על פיגמה ורבי יהודה האי
דקאמר רחמנא קטליה משום דכרעה נפשה
לקטלה הא לא מסרה נפשה לקטלה אמר ליה
רב פפא לאביי אלמנה לכהן גדול נמי קא
פנים לה אמר ליה אפיגמה רבה קפיד רחמנא
אפיגמה וז"ל לא קפיד רחמנא: חטא אלו
חייבי כריתות: ורמיהו * ואלו נערות שיש
להן קנס יבא על אחותו אמורה רבנן קמיה
דרב חסדא משעת הערעה דפגמה איפטר
לה מקטלא כממונא לא משלם עד גמר ביאה
יחינא למאן דאמר הערעה זו נשיקה אלא
למ"ד י' הערעה זו הכנסת עטרה מאי איכא
למימר אלא אומר רב חסדא כגון שבא עליה
שלא כדרכה וחזר ובא עליה כדרכה רבא
אמר במניחתו שלא יחרגה ור' יהודה היא
רב

קרי ליה כעלה ואפגמה כמקל' וסו' אין מזלינן אותה כגמר ביאה
כנספו וקנסא לא מחייבי אלא משום כגמר ביאה שהוא מוליד כמוליד.
והאי גמר ביאה לאו דווקא ביאת המירוק שהוא מוריע דקרא אכחילוס
קפיד דכתיב (דברים כג) נערה כמוליד אשר לא אורסה אלא כגמר ביאה
דכא הכנסת עטרה היא: הניחא לתאן דאמר. ביבמות (ד' נה.)
הערעה דהיא כעלה היינו נשיקה אכר איכא לאוקומה דפגמה (א) היא
דמיקרי כעלה ועדיין כמוליד לא ילאו לאחיוויזיה קנסא דחמשים:
אלא לתאן דאמר הערעה. שעה הכחוד כלל המורה כעלה זו הכנסת
עטרה וגמר ביאה כגון דשפחה חרובה דכתיב כה שכתה ורע (ויקרא
ט) היינו ביאת המירוק אין כאן הערעה פגס בלא הוצאת כמוליד
ומנאלו מיתה דיתן להציל ותשלומין בלא כחשד: **שכא עליה.** הוא או
אחר כהר שלא כדרכה וחזר ובא עליה כדרכה דלל ניתן כביאה זו
להציל כנספו ככר כפגמה: ר"ה היא. דאמר לא ניתן להציל כנספו:
רב

כגמר ביאה כגון שייך דכר כההו שגו וגרעה לפרס דלעולם
לעלמה ואפילו כמפסדה מחייב אי אחרה כשעה שנת עליה שאינה מוחלת הקנס מיהו צירושלמי פריך לה ומשני כגון שלא הספיקה לעמוד בדין
עד שמת האב אכל י"ה להדיא דלל כרחיך מתחייבין לא מתוקמא כר' עקיבא דכרי"ה * דכא רב פסא אית ליה התם כלאו נערות (ד' נה.)
חידוש הוא שחידשה תורה כקנס כ' והש"ס קאמר התם (ד' נה.) דמאן דאית ליה חידוש כ' על כרחיך סבר לה כרבי עקיבא דמתני'
ובירושלמי בפרק אלו נערות אמתחייבין דיתומה שנתארסה ונתגרשה איכא פלוגתא דאמוראי דליכא לתאן דאמר המפסדה פטור כשעת וסס
אכל קנס אינה יכולה למחול ואיכא לאוקמי רב פסא דהכא כי ההוא ומאן דאמר התם פטור מן הכל סבר כאידך שנייה דהכא:
של

